

Tendències Historiogràfiques Actuals

Codi: 100390
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500501 Història	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Javier Rodrigo Sanchez
Correu electrònic: Javier.Rodrigo@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Ricardo García Cárcel
Jordi Cortadella Morral
Jordi Vidal Palomino

Prerequisits

Per dotar l'alumnat d'una formació bàsica en les tendències historiogràfiques actuals que es deriven dels estudis històrics, cal que els estudiants tinguin uns coneixements previs en Història en general, des de l'Antiga fins a l'Època contemporània.

Objectius

L'objectiu principal és el de formar els estudiants en el coneixement de les tendències historiogràfiques que s'han desenvolupat, sobretot, en els segles XIX i XX i han anat conformant les visions dels processos històrics. Prèviament, com a base per a entendre la historiografia dels dos darrers segles, es farà un ràpid recorregut pels conceptes fonamentals de la historiografia clàssica, medieval, humanista i de la Il·lustració. Els eixos del temari es centraran en les tres visions sorgides al segle XIX: la nacionalista, la positivista i la marxista. Es busca la conjugació, per altra part, de la historiografia catalana, la espanyola i la general, europea i americana, a través dels seus grans representats. El que ens interessa és examinar el procés de construcció de la memòria col·lectiva al llarg dels últims segles. Finalment, volem examinar l'estat actual de la ciència històrica amb les últimes tendències i els signes indicatius de crisi de la Història en la seva concepció (relacions amb les ideologies i la política) i en la seva incidència en el mercat mediàtic.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-ne críticament el desenvolupament.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la història.
2. Aplicar les habilitats necessàries per valorar i divulgar el coneixement històric.
3. Avaluar i resoldre críticament els problemes historiogràfics propis dels estudis de la guerra.
4. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
5. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi històrica.
6. Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica.
7. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
8. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
9. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
10. Treballar en equip respectant tots els punts de vista.
11. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.

Continguts

1. El concepte de la història a Grècia i Roma clàssiques. D'Herodot a Tàcit.
2. El providencialisme històrics a l'Edat Mitjana i l'Escolàstica. Les cròniques de la Corona d'Aragó i Castella
3. L'Humanisme renaixentista i les biografies exemplars. Les fonts i la crítica de les fonts.
4. La història en el Barroc i les històries oficials. El nacionalcatolicisme. Mariana. La historiografia catalana.
5. La Història a la Il·lustració. La històrica crítica. Mayans. La historiografia catalana: de Feliu de la Peña a Capmany.
6. El romanticisme liberal. El nacionalisme. Michelet i Macaulay. L'historicisme Alemany. Els orígens del materialisme històric. La historiografia espanyola: Modesto Lafuente. La historiografia catalana: Víctor Balaguer.
7. El positivisme de la segona meitat del segle XIX. La Acadèmica de la Història. La història alternativa. Jacob Burckhardt i Max Weber
8. La història econòmica i social. L'Escola dels Annals. Bloch, Febvre i Braudel. La historiografia catalana: Vicens Vives i la seva escola. El nacionalisme: Rovira i Virgili i Soldevila.
9. El marxisme del segle XX. Vilar, Hobsbawm i Thompson. La historiografia marxista espanyola i catalana.
10. La història de les mentalitats. Le Goff y Duby
11. La crisi de la història i la postmodernitat. La nova història cultural i social. Natalie Z. Davis, Carlo Ginzburg y Roger Chartier. El gir lingüístic. La història de les dones.
12. Present i futur de la història. Debats historiogràfics sobre història antiga, medieval, moderna i contemporània

Metodologia

Assistència a classes teòriques dirigides pel professor.

Debats historiogràfics dirigits pel professor sobre temes centrals de la historiografia moderna i contemporània (exposicions orals en grups de discussió), per exemple: concepte de romanització, concepte de "reconquesta", concepte de "Legenda negra", concepte de "Imperi", concepte de "genicidi". El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics individuals i/o col·lectius.

Lectura comprensiva de textos.

Estudi personal.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i pràctiques d'àula	39	1,56	1, 2, 3, 11
Pràctiques d'aula i exercicis pautats d'aprenentatge	13,5	0,54	8, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i Lectura de textos. Redacció de treballs. Preparació de comentaris orals i seminaris i recerca de informació bibliogràfica. Elaboració d'un vocabulari específic de l'època	75	3	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 11

Avaluació

Les activitats d'avaluació es programaran al llarg del curs acadèmic. Les dates de realització de les proves a l'aula i de lliurament de treballs i recensions seran comunicades a l'alumnat amb antelació suficient. El professor establirà un horari específic de tutories per procedir al comentari de les activitats d'avaluació realitzades. Les proves escrites computaran un 60% de la nota final. Els treballs (30% de la nota) podran incloure la redacció d'assajos, ressenyes de llibres, comentari de documentació històrica, presentacions orals, etc. Els debats historiogràfics amb exposicions orals en grups de discussió computaran el 10% restant.

La modalitat concreta dels treballs a realitzar s'explicarà el primer dia de classe i s'exposarà també en el Campus Virtual.

Normativa de correcció ortogràfica. Com a iniciativa de la comissió de docència del grau d'Història a partir del curs 2017-2018 es pot fer constar a les guies docents una clàusula sobre correcció ortogràfica, d'expressió, lèxic i sintaxi dels documents escrits de l'avaluació continuada i dels exàmens. D'acord amb les guies d'expressió escrita del nostre grau, la penalització pot ser d'entre 0'2-0'25 per cada falta comesa sobre la nota final, fins a un màxim de nota descomptada de 4 punts.

L'alumne que no realitzi tots els exàmens d'avaluació programats a l'aula o no es presenti a activitats d'avaluació obligatòria per valor superior al 60% de la nota final serà qualificat amb un No Avaluable, i no podrà presentar-se a la recuperació.

Tota irregularitat comesaper un alumne durant la realització d'una prova (còpia, plagi) implicarà una nota de zero en l'apartat concret d'avaluació. Diverses irregularitats comeses implicaran una nota global de zero.

La recuperació consistirà en un examen global de la matèria de l'assignatura i se celebrarà en les dates oficials establertes per la Facultat. En cap cas, es podrà plantejar la recuperació com un mitjà de millorar la qualificació de l'alumnat que ja hagués aprovat l'assignatura en el procés normal d'avaluació continuada. La nota màxima que es podrà obtenir en la reavaluació és de 5,0 (Aprovat).

Es podrà establir amb l'alumnat que no pugui assistir a les classes o seguir de manera presencial l'assignatura i pugui justificar-ho, un pla específic de evaluació que cada docent concretarà.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita	40%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Proves d'avaluació continuada (lectures, comentaris etc)	30%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Treballs dirigits, ressenyes. Seguiment continuat de l'assignatura.	30%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

Les lectures obligatòries s'anunciaran el primer dia de classe i en el Campus Virtual.

Aurell, Jaume (2005), *La escritura de la memoria. De los positivismos a los postmodernismos*, Valencia, PUV.

Aurell, J., Balmaceda, C., Burke, P., Soza, F. (2013). *Comprender el pasado. Una historia de la escritura y el pensamiento histórico*. Akal, Madrid.

Balcells. Albert (coord.) (2004). *Història de la historiografia catalana*. IEC, Barcelona.

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (2011), núm. 22; monogràfic sobre historiografia catalana dirigit per Jaume Sobrequès

http://publicacions.iec.cat/PopulaFitxa.do?moduleName=revistes_cientifiques&subModuleName=&idCatalogacio

Burrow, John (2009). *Historia de las Historias de Heródoto al siglo XX*. Barcelona, Crítica.

Carreras, Juan José (2017), *Lecciones sobre historia*, Zaragoza, Institución Fernando el Católico.

Fontana, Josep (1982). *Historia. Análisis del pasado y proyecto social*. Crítica, Barcelona.

García Cárcel, Ricardo. (2011). *La herencia del pasado. Las memorias históricas de España*. Galaxia Gutenberg, Barcelona,.

Hernández Sandoica, Elena (2004). *Tendencias historiográficas actuales. Escribir historia hoy*. Akal, Madrid.

Moradiellos, Enrique (2001). *Las caras de Clío. Una introducción a la Historia, Siglo XXI*, Madrid.

Sánchez Marcos, Frenando (2002). *Invitación a la historia. La historiografía de Heródoto a Voltaire a través de sus textos*. Idea Books, Barcelona.

Sánchez Marcos, Frenando (2012). *Las huellas del futuro. Historiografía y cultura histórica en el siglo XX*. Edicions i Publicacions de la Universitat de Barcelona,.Barcelona.

Paul, Herman (2016), *La llamada del pasado. Claves de la teoría de la historia*, Zaragoza, Institución Fernando el Católico

Peiró, Ignacio (2013). *Historiadores en España*. Prensas Universitarias de Zaragoza, Zaragoza.

Peiró, I., Pasamar, G. (2002). *Diccionario Akal de historiadores españoles contemporáneos (1840-1980)*. Madrid, Akal.

Raphael, Lutz (2012), *La ciencia histórica en la era de los extremos. Teoría, métodos y tendencias desde 1900 hasta la actualidad*, Zaragoza, Institución Fernando el Católico.

Simón, Antoni (dir.) (2011). *Tendències de la historiografia catalana*. PUV, València.